

Stanovisko Ministerstva financí k minimálnímu základu dílčího poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci dle hlavy VII dílu 3 zákona č. 565/1991 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinném od 1. 1. 2021 (dále jen „zákon o místních poplatcích“), je založen na zpoplatnění skutečného množství odloženého směsného odpadu z nemovité věci. Z této premisy vychází i konstrukce sazby poplatku na základě obcí zvoleného základu poplatku na poplatkové období.

Základem poplatku je dle ust. § 10k zákona o místních poplatcích hmotnost, či objem odpadu odloženého z nemovité věci, nebo kapacita soustředovacích prostředků objednaných pro nemovitou věc na poplatkové období. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok, což znamená, že obec si musí na celé poplatkové období zvolit, zda poplatek založí na hmotnostním, objemovém či kapacitním základu.

Jelikož východiskem pro stanovení poplatkové povinnosti je skutečná produkce odloženého směsného odpadu z nemovité věci, bylo třeba zohlednit skutečnost, že množství odloženého směsného odpadu nebo objem objednané kapacity nebude po celé zdaňovací období stejné, ale bude odvislé zejména od počtu poplatníků v domě, od sezónnosti užívání objektu apod. Proto byl zaveden tzv. základ dílčího poplatku, kterým je kalendářní měsíc. Základ dílčího poplatku usnadní plátcí poplatku výpočet výše poplatku ve vztahu k jednotlivým poplatníkům, když v každém kalendářním měsíci se dílčí základ určí tak, že se hmotnost, objem či kapacita rozdělí mezi počet poplatníků, kteří měli v nemovité věci bydliště na konci dílčího poplatkového období. Pokud v nemovité věci nebude mít v daném kalendářním měsíci, resp. na jeho konci, bydliště žádná fyzická osoba, případně na vlastníka nemovité věci hmotnost, objem nebo objednaná kapacita za dané dílčí poplatkové období v celé výši. Stanovení dílčího základu poplatku je rovněž významné v případě, kdy si plátce poplatku, resp. poplatník, objedná kapacitu soustředovacích prostředků na odpad pouze na určitou část zdaňovacího období, po kterou předpokládá, že bude z nemovité věci produkovat odpad.

Poplatková povinnost založená na principu „znečišťovatel platí“ předpokládá zodpovědnost vlastníků odpadu nakládat s ním zákonem stanoveným způsobem, tj. odkládat odpad z nemovité věci, nacházející se na území obce, která poplatek obecně závaznou vyhláškou zavedla, pouze na území této obce a jí stanoveným způsobem. Je však nutno připustit, že výběr tohoto způsobu zpoplatnění (na rozdíl od zpoplatnění poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství) s sebou nese vyšší riziko možného obcházení poplatkové povinnosti tím, že se poplatník bude zbavovat komunálního odpadu nežádoucími způsoby, např. spalováním odpadu vlastními silami, „černým“ skládkováním apod. Pro omezení motivace k takovému způsobu chování zákon o místních poplatcích v ust. § 10k odst. 4 stanovil obci možnost určit minimální základ dílčího poplatku, který činí nejvýše 10 kg, pokud je poplatek stanoven na hmotnostním základě a nejvýše 60 l, je-li základem poplatku objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků. To znamená, že půjde-li například o nemovitou věc, v níž nemá žádná fyzická osoba

bydliště a která je využívána k individuální rekreaci jen po určitou část zdaňovacího období (např. s výjimkou zimních měsíců kalendářního roku), bude plátcem poplatku, resp. poplatníkem, povinen platit za dílčí období, ve kterém se v nemovité věci nezdržoval a neodkládal z ní odpad, poplatek ve výši obcí stanoveného minimálního základu dílčího poplatku. Jiný případ může nastat, pokud má v rodinném domě bydliště více fyzických osob, které prokáží, že neprodukují směsný odpad. Bude-li obcí stanoven minimální základ dílčího poplatku, budou tyto osoby v postavení poplatníka, přičemž výše jejich poplatkové povinnosti bude stanovena ve výši minimálního základu dílčího poplatku za každou jednotlivou osobu.